

Piotr Prus, Bogdan M. Wawrzyniak

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy

CHARAKTERYSTYKA REGULACJI PRAWNYCH UNII EUROPEJSKIEJ W ZAKRESIE WYMOGÓW WZAJEMNEJ ZGODNOŚCI

CHARACTERISTICS OF THE EU LAWS ON CROSS-COMPLIANCE REQUIREMENTS

Słowa kluczowe: wzajemna zgodność, dobra kultura rolna, wymogi w zakresie zarządzania
Key words: cross-compliance, good farming culture, management requirements

Synopsis. W artykule przedstawiono przepisy prawne Unii Europejskiej wprowadzone w latach 2003 i 2009, w sprawie wymogów wzajemnej zgodności. Zasady wzajemnej zgodności obejmowały dwie grupy wymogów. Pierwsza grupa dotyczyła podstawowych zasad w zakresie zarządzania. Pojęcie prawne w zakresie zarządzania obejmowało następujące obszary: 1) zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowotność roślin, 2) środowisko, 3) dobrostan zwierząt. Drugi obszar obejmował utrzymanie gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w dobrej kulturze rolnej zgodną z ochroną środowiska. Powyższe wymogi składają się na jeden mechanizm pod wspólną nazwą zasady wzajemnej zgodności. Otrzymanie płatności bezpośredniej i innych płatności związanych z II osią PROW zostało uzależnione od spełniania tych wymogów wzajemnej zgodności.

Wstęp

Priorytetem wczesnej Wspólnej Polityki Rolnej było promowanie procesu zwiększania produkcji żywności, wobec wysokiego niedoboru na rynku rolnym. Bódcami dla zachowań proprodukcyjnych było stosowanie zachęt w postaci dotacji, gwarantujących uzyskanie wysokich cen zbytu. Rolnicy otrzymywali pomoc finansową na restrukturyzację gospodarstw, poprawę zarządzania i modernizację technologii. Polityka rolna doprowadziła najpierw do osiągnięcia samodzielności żywnościowej, a następnie do powstania nawet nadwyżek głównych produktów rolnych. Działania tego rodzaju stanowiły duże obciążenie dla budżetu. Wiele istotnych zmian wprowadzono w latach 80. XX w., jednak prawdziwy przełom nastąpił w latach 90 XX w. Szczególny nacisk położono wówczas na rolnictwo przyjazne dla środowiska a przy tym zrównoważone. Rolnicy otrzymujący dopłaty bezpośrednie zostali zobowiązani do uwzględniania sytuacji na rynkach zbytu.

Dalsze zmiany priorytetów WPR zostały zainicjowane w 1999 r. w ramach reformy „Agenda 2000”, która kładła nacisk na wzrost konkurencyjności, różnicowanie produkcji i poprawę marketingu produktów. Kolejne zmiany w polityce rolnej nastąpiły w momencie przyjęcia nowych państw członkowskich (2004 r.), przy tym zaproponowano dwa systemy dopłat bezpośrednich, mających wpływ na tempo wprowadzania zasad wzajemnej zgodności.

Cel i zakres badań

Podstawowym celem badań była analiza tworzenia prawa wspólnotowego, dla nowego działania związanego z „Zasadami Wzajemnej Zgodności” (*cross-compliance*). Zasady współzależności były wprowadzane najpierw w krajach UE-15, by potem objąć nimi kraje NUE-12. Zasady stanowią nowy instrument Wspólnej Polityki Rolnej, którego głównym celem było promowanie rozwoju zrównoważonego rolnictwa w wyniku stosowania określonej polityki.

Zasady współzależności zostały wprowadzone jako środek obowiązkowy w ramach Wspólnej Polityki Rolnej w 2003 r. Rolnicy, którzy chcą uniknąć zmniejszenia wysokości dopłaty bezpośredniej muszą spełniać 19 podstawowych wymogów w zakresie zarządzania oraz dobrej kultury rolnej. Ponadto, zobowiązano państwa członkowskie do utrzymania takiej samej powierzchni trwałych użytków zielonych, jak w określonym roku referencyjnym oraz ustanowić wszechstronny system doradztwa wspierający przestrzeganie zasad współzależności.

Badania bazowały głównie na rozporządzeniach i decyzjach Rady Wspólnoty Europejskiej.

Rozporządzenie Rady (WE) z 2003 r. w sprawie wymogów wzajemnej zgodności

W Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782 z 2003 r. ustanawiającym wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach Wspólnej Polityki Rolnej stwierdzono, że rolnik otrzymujący płatności

bezpośrednie jest zobowiązany do przestrzegania wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz zasad dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska naturalnego. Wymogi podstawowe na mocy prawodawstwa wspólnotowego ustanawia się w następujących obszarach: 1) zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt oraz zdrowotność roślin, 2) środowisko, 3) dobrostan zwierząt. Jednocześnie zobowiązano państwa członkowskie do zdefiniowania na poziomie krajowym lub regionalnym, własnych wymogów minimalnych w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska na podstawie ustalonych norm. Według zasad dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska do wymogów należy włączyć warunki glebowe i klimatyczne, istniejące systemy gospodarowania, wykorzystanie gruntów, zmianowanie upraw, metody uprawy roli oraz struktury gospodarstw.

W przypadku niestosowania się rolnika do podstawowych wymogów, które powstały z jego winy, a więc w wyniku niewłaściwego działania lub zaniechania, może nastąpić zmniejszenie płatności lub wykluczenie z płatności. Przy wykluczeniach uwzględnia się takie cechy, jak: dolegliwość, zasięg, trwałość i powtarzalność stwierdzonej niezgodności z wymogami. Dla krajów członkowskich UE-15 ustalono, że wymogi podstawowe w zakresie zarządzania w obszarze środowiska naturalnego oraz identyfikacji i rejestracji zwierząt będą obowiązywać od 1 stycznia 2005 r., natomiast w obszarze zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i zdrowotności roślin wchodzi w życie od 1 stycznia 2006 r. (Rozporządzenie Rady WE z 2003 r.).

Wprowadzając wymogi spodziewano się, że powstaną koszty wprowadzenia nowych obowiązków, które będą jednak proporcjonalne do zamierzonych skutków. Efektywność należy natomiast zwiększyć w krajach, w których występują niekorzystne zjawiska związane, np. z erozją gleb i innymi niekorzystnymi warunkami. W trakcie wprowadzania wymogów mogą powstać koszty administracyjne związane z egzekwowaniem wywiązywania się z obowiązków (kontrolne), koszty budżetowe związane z przestrzeganiem systemów rolnośrodowiskowych i koszty funkcjonowania systemów doradztwa rolniczego.

W Rozporządzeniu Rady (WE) nr 1782 z 2003 r. ustalono, że do 1 stycznia 2007 r. wszystkie kraje członkowskie ustanowią system doradztwa rolniczego dla rolników, w zakresie zarządzania gruntami i gospodarstwem, prowadzony przez wyznaczone instytucje lub przez organizacje prywatne. Działalność doradczą dotyczy wymogów (poza zarządzaniem) „Zasad Dobrej Kultury Rolnej” zgodnej z ochroną środowiska. Rolnicy mogą uczestniczyć w systemie doradztwa rolniczego na zasadzie dobrowolności. Państwa członkowskie udzielają pomocy doradczej na zasadzie pierwszeństwa rolników, którzy otrzymują powyżej 15 tys. euro płatności bezpośredniej w ujęciu rocznym. W wyniku tego procesu w krajach członkowskich powinien powstać jednolity system doradztwa rolniczego (*Farm Advisory System – FAS*), oparty na jednostce wdrażającej i wielu akredytowanych podmiotach operacyjnych.

Poprzez system doradztwa rolniczego państwa członkowskie powinny skutecznie informować rolników o ich obowiązkach wynikających z zasady współzależności. Poprzez upowszechnienie informacji dążyć należy do lepszego uświadomienia rolnikom ich obowiązków związanych z podstawowymi wymogami w zakresie zarządzania, zasadami dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska i utrzymaniem trwałych użytków rolnych. W rozporządzeniu wskazano, że należy ustanowić sprawne systemy kontroli przestrzegania zasad współzależności. Państwu członkowskiemu należy zezwolić na wykraczanie poza zakres ustalonych ram i norm w obszarze dobrej kultury rolnej, jeśli uzasadniają to krajowe potrzeby i priorytety (Rozporządzenie Rady WE z 2003 r.).

Tak więc reforma WPR z 2003 r. zasadniczo zmieniła sposób wsparcia rolnictwa z UE. Nowością było, że płatność jednolitą oddzielono od struktury i wielkości produkcji, dając rolnikom wolny wybór w produkowaniu tego, czego oczekuje rynek, przy jednoczesnym zapewnieniu niezbędnego poziomu dochodów. Otrzymywanie tej płatności bezpośredniej nie jest powiązane z prowadzeniem określonej produkcji, ale uzależnione są od spełnienia przez rolnika wielu wymagań dotyczących utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w dobrej kulturze rolnej, zgodnej z ochroną środowiska oraz podstawowych wymogów w zakresie zarządzania.

Powyższe wymogi składają się na jeden mechanizm pod wspólną nazwą „Zasady Wzajemnej Zgodności”. Zasady oznaczają powiązanie wysokości uzyskiwanych płatności bezpośrednich ze spełnieniem przez beneficjentów określonych wymogów.

O ile pierwszy składnik tych wymogów nie budzi poważniejszych trudności interpretacyjnych, to spełnianie wymogów w zakresie zarządzania nie zostało zdefiniowane do końca i odsłania zainteresowanych do załącznika. W załączniku natomiast wymieniono 18 pozycji, które odwołują się do dyrektyw i rozporządzeń Rady (WE) bądź Parlamentu Europejskiego ogłaszanych w przeszłości, np. z 1979, 1986 i 1991 r. Zrozumiałe jest, że producent rolny nie jest zorientowany w gąszczu przepisów i stąd niezbędny jest udział służb doradczych w wyjaśnianiu tych skomplikowanych problemów. Właściwy organ krajowy (ministerstwo) jest natomiast zobowiązany dostarczyć rolnikom wykaz wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz zasad dobrej kultury rolnej (Rozporządzenie Rady WE z 2003 r.).

Zmiany współzależności według rozporządzenia Rady (WE) z 2009 r.

Zgodnie z przeglądem Wspólnej Polityki Rolnej z 2008 r. (*Health Check*), stanowiącej kontynuację reformy WPR zapoczątkowanej w 2003 r., dokonano regulacji prawnych dotyczących zagadnień związanych z przyznawaniem płatności bezpośrednich. W Rozporządzeniu Rady (WE) nr 73 z 2009 r. stwierdzono, że rolnicy którzy nie spełniają wymogów wzajemnej zgodności podlegają wykluczeniu z płatności. System współzależności stanowi nieodłączną część wspólnotowego wsparcia i dlatego powinien zostać nadal zachowany. Doświadczenie pokazało jednak, że niektóre wymogi objęte zasadą wzajemnej zgodności nie są dostatecznie związane z działalnością rolniczą i gruntami rolnymi. Dlatego kraje członkowskie zostały zobowiązane do dostosowania zakresu zasady wzajemnej zgodności do sytuacji panującej w danym kraju. Przyjęte regulacje zawierają wiele zmian skutkujących koniecznością dokonania niezbędnych uregulowań w odniesieniu do systemu wsparcia bezpośredniego, obowiązującego także w Polsce. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady (WE) nr 73 z 2009 r. nowe kraje członkowskie, stosujące system jednolitej płatności obszarowej SAPS, mogą zdecydować o wykorzystaniu do 10% środków finansowych na wsparcie specjalne, np. na rolnictwo zrównoważone, rolnictwo ekologiczne lub zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie (Rozporządzenie Rady WE z 2009 r.).

Przepisy wspólnotowe z 2009 r. podtrzymały wymogi podstawowe w zakresie zarządzania, na następujących obszarach: 1) zdrowie publiczne, zdrowie zwierząt i zdrowie roślin, 2) środowisko i 3) dobrostan zwierząt. Ponadto, rolnik otrzymujący płatności bezpośrednie musi spełniać wymogi dotyczące utrzymania gruntów rolnych w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Poszerzono natomiast i doprecyzowano niektóre przepisy dotyczące podstawowych wymogów w zakresie zarządzania. Aby pomóc rolnikom w spełnianiu standardów nowoczesnego rolnictwa o wysokiej jakości, stwierdzono że konieczne jest dalsze dostosowanie przez państwa członkowskie ogólnego systemu, w ramach którego oferowane jest doradztwo dla gospodarstw rolnych. System doradztwa powinien pomóc rolnikom w kształtowaniu świadomości na temat przepływów materiałowych i procesów przebiegających w gospodarstwie dotyczących środowiska, bezpieczeństwa żywności, zdrowia i dobrostanu zwierząt, ale bez wpływania na rolników co do ich obowiązków i odpowiedzialności w zakresie przestrzegania tych standardów (Rozporządzenie Rady WE z 2009 r.).

Zasady wzajemnej zgodności w nowych państwach członkowskich (NUE-12)

We Wspólnocie Europejskiej funkcjonują dwa systemy wsparcia bezpośredniego. Jeden system skierowany został do krajów UE-15, pod nazwą „System Płatności Jednolitej” (SPS). Drugi natomiast ma zastosowanie w nowych krajach członkowskich NUE-12, w postaci „Systemu Jednolitej Płatności Obszarowej” (SAPS). Ponadto instrumenty wsparcia bezpośredniego są różnicowane pod względem wysokości środków finansowych przeznaczanych na ten cel między dwoma systemami – na niekorzyść nowych członków UE. Zróżnicowanie stanowiło podstawę do zastosowania różnych terminów rozpoczęcia wdrażania zasad wzajemnej zgodności. Minimalne wymogi wzajemnej zgodności zostały skierowane do dwóch obszarów oddziaływania, tj. do dopłat bezpośrednich oraz do działań zawartych w PROW, jak płatności rolnośrodowiskowe, zalesianie gruntów rolnych, gospodarowania na obszarach górskich lub innych terenach i niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW). Wymienione trzy działania mieszczą się w 2 osi tematycznej PROW „Poprawa środowiska naturalnego i obszarów wiejskich”.

Dopłaty bezpośrednie znajdują się w I filarze Wspólnej Polityki Rolnej i mają na celu rekompensowanie spadku dochodu rolniczego i sprostania konkurencji na europejskim rynku rolnym. Rozporządzeniem Rady (WE) nr 1290/2005 z 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej ustalono dwa europejskie fundusze rolnicze: pierwszy dotyczył I filaru WPR pod nazwą „Europejski Fundusz Rolniczych Gwarancji”, mający na celu finansowanie dopłat bezpośrednich, polityki rynkowych i innych celów oraz drugi obejmujący II filar WPR zwany „Europejskim Funduszem Rolnym Rozwoju Obszarów Wiejskich”, mający na celu finansowanie programów rozwoju obszarów wiejskich [Rozporządzenie Rady WE z 2005 r.).

Wprowadzanie zasad współzależności, jest również kategorią ekonomiczną, z uwagi na koszty wdrażania wymogów oraz nakładających na rolników obowiązku dokonania procesów dostosowawczych. Pokrywanie kosztów nie zostało wyodrębnione w specjalnym funduszu, lecz mieści się w środkach przeznaczonych na dopłaty bezpośrednie i niektóre działania PROW.

W drugim obszarze oddziaływania *cross-compliance*, związanego z II filarem WPR regulacje prawne znalazły się w takich dokumentach, jak: Decyzja Rady z 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich (okres programowania 2007-2013) oraz Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698 z 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez EFRROW. Strategiczne wytyczne wspólnoty w zakresie poprawy środowiska naturalnego i terenów wiejskich według tych

dokumentów, mają na celu ochronę i wzmocnienie zasobów naturalnych i krajobrazowych obszarów wiejskich. Środki UE powinny wspierać trzy priorytetowe obszary na poziomie UE: różnorodność biologiczną, ochronę i rozwój systemów rolnictwa i leśnictwa oraz tradycyjnych krajobrazów wiejskich o wysokich wartościach przyrodniczych (Decyzja Rady WE z 2006 r.). Na poziomie państw członkowskich wymogi wzajemnej zgodności, należy dostosować do lokalnych potrzeb, co znalazło odzwierciedlenie w krajowych programach rozwoju obszarów wiejskich (PROW) na lata 2007-2013.

W zmienionych zasadach wzajemnej zgodności określono, że dobra kultura rolna zgodnie z ochroną środowiska oznacza, że wszystkie grunty, które przedtem były trwałymi użytkami zielonymi, pozostały nadal takimi użytkami. Zgodnie z załącznikiem do Rozporządzenia Rady (WE) 73 z 2009 r. „Zasady Dobrej Kultury Rolnej” dotyczą m.in. następujących kwestii: zapobieganie erozji gleb, ochrony gleb poprzez zastosowania odpowiednich środków, utrzymanie poziomu substancji organicznych gleby poprzez zastosowanie odpowiednich środków i zapewnienie minimalnego poziomu utrzymania oraz przeciwdziałania niszczeniu siedlisk naturalnych. Kolejną ważną czynnością wynikającą z wymogów, jest kontrola zasad wywiązania się beneficjentów z przyjętych obowiązków. W przypadku niezastosowania się do wymogów podstawowych w zakresie zarządzania lub zasad dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska i gdy taka niezgodność jest wynikiem działania lub zaniechania, które można bezpośrednio przypisać rolnikowi, wtedy płatności mogą być zmniejszone lub wstrzymane.

W nowych państwach członkowskich wymogi wzajemnej zgodności wdrażane będą w następujących okresach:

- obszar A od 1 stycznia 2009 r. – wymagania w zakresie ochrony środowiska, identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- obszar B od 1 stycznia 2011 r. – wymagania w zakresie zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt i zdrowotności roślin,
- obszar C od 1 stycznia 2013 r. – wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt.

Cechą charakterystyczną regulacji prawnych w zakresie współzależności jest zasada stopniowego wprowadzanych wymogów. Wprowadzone zasady rozpisane zostały na okresy (etapy), rozpoczynając od norm stosunkowo prostych, by potem przejść do norm trudniejszych do realizacji.

Kolejną cechą wprowadzanych zasad była powszechność ich stosowania, ponieważ adresowane były do wszystkich rolników-beneficjentów, którzy korzystają z dopłat bezpośrednich i niektórych działań w ramach II osi tematycznej PROW. Wprowadzanie norm i zasad współzależności pociąga za sobą określone koszty, które nie znajdują pełnego odzwierciedlenia w wysokości płatności w ramach dopłat bezpośrednich. Cecha niepokrywania kosztów wprowadzania zasad współzależności dotyczy, zwłaszcza nowych państw członkowskich NUE-12, które otrzymują 60% środków wsparcia bezpośredniego w stosunku do krajów UE-15. Mianowicie według danych Komisji (WE) średnia wartość dopłat bezpośrednich wynosiła w całej Unii Europejskiej 260 euro na 1 ha, gdy tymczasem w krajach UE-15 wysokość ta stanowiła ponad 300 euro/ha, natomiast w nowych państwach UE-12 stanowiła 180 euro/ha. Na powyższą niekorzystną właściwość zwraca uwagę Rezolucja Parlamentu Europejskiego z 8 lipca 2010 r. w *sprawie przyszłości wspólnej polityki rolnej po 2013 r.* Parlament wzywa, aby wynagradzać rolników za świadczenie dodatkowych usług ekosystemowych, zachęcając jednocześnie do przechodzenia na bardziej zrównoważone i niskonakładowe modele produkcji, takie jak rolnictwo ekologiczne, rolnictwo zintegrowane, rozwój systemów rolnictwa o wysokich wartościach przyrodniczych (Rezolucja PE z 2010 r.).

Podsumowanie

We Wspólnocie Europejskiej zawsze przestrzegano się ogólnie sformułowanych norm związanych z ochroną środowiska. Zasady te zmierzały do zapewnienia ludności zdrowej i bezpiecznej żywności, zaś obszarom wiejskim ich naturalnego krajobrazu. W celu przeciwdziałania sytuacji zaniechania uprawy gruntów rolnych, Unia Europejska dążyła do skodyfikowania norm i ustanowienia jednolitego prawa obowiązującego na całym obszarze wspólnoty. Z kolei osiągnięty poziom rozwoju rolnictwa wskazywał na możliwość odstąpienia od intensywnych metod uprawy i pozwalał na promowanie zrównoważonego rozwoju rolnictwa.

Mechanizmem napędzającym wzrost produkcji były dopłaty bezpośrednie, który premiował rolników dostarczających jak najwięcej towarów na rynek rolny. Reforma WPR z 2003 r. wskazała na potrzebę oddzielenia wsparcia bezpośredniego od wielkości produkcji i wypracowała kierunki uproszczenia funkcjonowania systemu płatności jednolitej. Wprowadzony system wzajemnej zgodności stanowi nieodłączną część wspólnotowego wsparcia w postaci płatności bezpośrednich.

Wprowadzone zasady współzależności są specyficzną normą prawną, która reguluje zachowania rolników w sferze produkcji i otoczenia rolniczego. Finansowanie tego działania nie wyodrębniono w odrębną pulę środków wsparcia finansowego, lecz ściśle powiązano z dotychczasowymi instrumentami

wspólnej polityki rolnej. Początkowo zasady wzajemnej zgodności odnosiły się do dopłat bezpośrednich, lecz po nowelizacji z 2008 r. poszerzono mechanizm działania określony w II osi tematycznej programu rozwoju obszarów wiejskich na lata 2007-2013. Brak przestrzegania zasad współzależności grozi beneficjentom sankcjami zmniejszenia dopłat, w ostateczności z pozabawieniem dopłat bezpośrednich.

Wprowadzając wymogi wzajemnej zgodności zadbano równocześnie o wprowadzenie jednolitego systemu doradztwa rolniczego (*Farm Advisory System – FAS*), który może przyjąć postać formy publicznej i dodatkowo niepublicznej. Stworzenie FAS było ważnym czynnikiem reformy Wspólnej Polityki Rolnej 2003 r., umożliwiło bowiem egzekwowanie podstawowych wymogów w zakresie zarządzania i zasad dobrej kultury rolnej. Główną korzyść z wprowadzeniem FAS odnosi się do podniesienia świadomości rolników-beneficjentów w zakresie wpływu praktyki gospodarki rolnej na środowisko, bezpieczeństwa żywności oraz zdrowia i dobrostanu zwierząt.

Literatura

- Decyzja Rady (WE) z dnia 20 lutego 2006 r. w sprawie strategicznych wytycznych wspólnoty dla rozwoju obszarów wiejskich (okres programowania 2007-2013).
- Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 lipca 2010 r. w sprawie przyszłości wspólnej polityki rolnej po 2013 r.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1782/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników. Dz.U. L 270 z 21.10.2003.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1290/2005 z dnia 21 czerwca 2005 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej. Dz.U. L 209 z 11.8.2005.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Dz.U. L 277 z 21.10.2005.
- Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników. Dz.U. L 30 z 31.1.2009.

Summary

The article presents the European Union legislation introduced in 2003 and 2009 on cross-compliance requirements. Cross-compliance requirements included two groups. The first group concerned the basic principles of management. Legal concept of management included the following areas: 1) public health, animal health and plant health, 2) environment, 3) animal welfare. The second area included the maintenance of the land comprising the farm in good agricultural and environmental condition. The above requirements make up a mechanism under the name of cross-compliance. Receipt of direct payments and other payments related to the second axis of the RDP has been dependent on fulfilling those requirements of cross compliance.

Adres do korespondencji:

dr inż. Piotr Prus
prof. dr hab. Bogdan Wawrzyniak
Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy
Wydział Rolnictwa i Biotechnologii
Katedra Ekonomiki i Doradztwa w Agrobiznesie
Al. prof. S. Kaliskiego 7 bud. 3.1
85-796 Bydgoszcz
tel. (52) 340 81 85, 340 80 84
e-mail: piotr.prus@utp.edu.pl